

Umum o'рта ta'lim maktablari o'quvchi qizlarining ijtimoiy faolligini oshirish usullari va metodlari

Dilnoza Turg'unboyeva

Latifa Bahromova

Ilmiy rahbar: Sulaymon Xaydarov

TMC instituti

Annotatsiya: Maqolamizning asosiy mazmuni shundan iboratki, Umumiy O'рта ta'lim maktablari o'quvchi qizlarining ijtimoiy faolligini ta'minlash, to'g'ri yo'nalish berish, o'zini o'zi o'qishga safarbar qilish, darslardan keyingi bo'sh vaqtlaridan unumli foydalanirish, biron natijaga erishish, jamiyatda o'z o'rnini topgan shaxs sifatida shakllantirish, keyingi hayotga qadam qo'ydirish.

Kalit so'zlar: o'quvchi, vatanga sadoqat, jamiyat, harakatchan, tashabbuskorlik, fazilatlar, iroda, matonat, tirishqoqlik, mehnat, samara, faol, ijtimoiy, safarbar etish

Methods and methods of increasing the social activity of female students of general secondary schools

Dilnoza Turgunbayeva

Latifa Bahromova

Scientific supervisor: Sulaymon Khaidarov

TMC Institute

Abstract: The main content of our article is that it is necessary to ensure the social activity of female students of general secondary schools, to give the right direction, to mobilize oneself to study, after classes to make good use of free time, to achieve some result, to form as a person who has found his place in society, to take a step into the next life.

Keywords: student, loyalty to the country, society, active, initiative, virtues, will, tenacity, diligence, work, efficiency, active, social, mobilization

Bugungi zamonaviylashuv jihatidan rivojlanayotgan davlatda hotin-qizlarga ayniqsa, o'sib kelayotgan yosh avlod o'quvchi qizlariga globallashuvning tobora yuqorilashayotgan tizimiga ko'ra tarbiyaga alohida yangicha yondashuvlar olib kirgan holda ijobiy fazilatlarni shakllantirishda, hunar o'rgatishda ota-ona, oila a'zolari va mahalla bilan bir qatorda maktablar ham samarali ta'sirini o'tkazmoqda. Chunonch, ijtimoiy faoliyatini shakllantirishda keng ko'lamli chora-tadbirlar olib

borilib, ko'zlanga maqsadlarga o'rinma-o'rin erishib kelishilmoqda. Jumladan, maktablarda yo'lga qo'yilgan to'garaklar, yutuqli bellashuvlar, ko'rik-tadbirlar, kreativlikni shakllantiruvchi yig'ilishlar o'tkazilib, maktab reytingini ko'tarib bermoqda. Bu kabi foydali ishlar ham maktab reytingi uchun, ham o'quvchi qizlarining keyingi hayoti uchun juda katta hissa qo'shmoqda. Bundan tashqari Respublikamizda qizlarni sog'lom va barkamol avlodni shakllantirish, XXI asr talablariga to'liq javob beradigan har tomonlama yetuk shaxs sifatida voyaga yetkazish dolzarb mavzuga aylangan desak mubolag'a bo'lmaydi. Shu sababdan O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «Ma'naviy-ma'rifiy ishlar samaradorligini oshirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida» 2019 yil 3 maydagi PQ-4307-son qarori ijrosini ta'minlash, shuningdek, yoshlarni mustaqil hayotga dunyoqarashi keng, faol fuqarolar etib tarbiyalash maqsadida O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2019 yil 31 dekabrda 1059-son qaroriga ko'ra, «Uzluksiz ma'naviy tarbiya kontseptsiyasi» qabul qilindi. «Uzluksiz ma'naviy tarbiya Kontseptsiyasi»da belgilangan vazifalardan kelib chiqib, xotin-qizlarda jamoatchilik, siyosat, huquq-tartibot, ishlab chiqarish, ta'lim, sanoat, tadbirkorlik, boshqaruv sohalarida o'ziga ishonchni hamda faollikni oshirishni oldilariga maqsad qilib olishadi. Shundan kelib chiqib, har bir millatning kelajagini ta'minlashda qizlarning ijtimoiy faolligini oshirish, to'g'ri yo'nalish bera olish, foydali shaxs qilib ta'minlashni ustivor vazifa sifatida olish mumkin. Ularga yoshlariga mos faoliyat turlarlarini tanlab berish har bir pedagogning burchi hisoblanadi. Boshlang'ich sinf o'quvchi qizlarida «Uzluksiz ma'naviy tarbiya Kontseptsiyasi»ning gender pedagogik imkoniyatlari hamda qizlar tarbiyasining milliy-pedagogik negizlari ochib berilgan.

Davlatimiz rahbari Shavkat Mirziyoev: «Ma'lumki, har qanday mustaqil davlat mustahkam ma'naviy poydevorga ega bo'lgandagina yuksak taraqqiyotga erisha oladi. Shu maqsadda biz «Uzluksiz ma'naviy tarbiya Kontseptsiyasi» doirasida umumta'lim maktablarida birinchi marta «Tarbiya» fanini joriy etmoqdamiz», deya ta'kidladi.

Bugungi kunda O'zbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirishda amalga oshiralayotgan islohotlar hamda xotin-qizlarni qo'llab-quvvatlash borasida olib borilayotgan chora-tadbirlarning muhim ahamiyati orqali vazifalarni amalga oshirishda tariximiz va bugungi kunimizdagi holatini e'tiborga olgan holda o'rganish, tahlil qilish hamda kerakli taklif va tavsiyalarni ishlab chiqish dolzarb ahamiyatga ega.

O'quvchi qizlarni ijtimoiy faolligini oshirish uchun albatta ularni rag'batlantirish maqsadga muvofiq. Rag'batlantirishni 2 asosiy turi bor. Bular:

- 1) Moddiy
- 2) Ma'naviy

Moddiy ragʻbanlantirishga faollikka erishgan oʻquvchi qizlarga qimmatbaho sovgʻalar, pul mukofotlari va hakoza hisoblanadi. Maʼnaviy ragʻbatlantirishga diplom, faxriy yorliqlar, tashakkurnoma va boshqalar. Hozirga kunda maʼnaviy mukofotlarning turlari va imtiyozlari koʻpaygan. Bunga misol qilib, "Zulfiyaxonim" nomidagi davlat mukofoti, "Toʻmaris qizlari" sport mukofoti va olimpiadalardagi mukofotlarni olsag boʻladi.

Yaʼngilalanayotgan Oʻzbekistonda yoshlar, ayniqsa xotin-qizlarning oʻrni beqiyos. Yangi avlodni yetishtirib, tarbiyalash ayollar zimmasida, shunday ekan maktab yoshidagi qizlarga alohida eʼtibor zarur. Jumladan, ularning sogʻliqlari, yashash tarzi, qiziqishlari, kelajakda jamiyatda oʻz oʻrnini topish uchun muhim omillar hisoblanadi. Hozirda davlat boshqaruv organlarida, tibbiyotda, yuridik sohada, tadbirkorlikda peshqadam boʻlib kelayotgan xotin-qizlarni uchratish mumkun. Yurtimizda akademik, professor, fan doktorli boʻlgan ayollar koʻp. Maktab oʻquvchi qizlariga ular bilan uchrashuv, yaqindan suhbatlar tashkil qilish qizlarni ijtimoiy faolligini yanada oshiradi. Ularda intiluvchanlikni shakllantiradi. Oʻquvchi qizlar bizning faxrimiz, yurtimiz kelajagi!

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Oʻzbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi <http://uza.uz/oz/politics/zbekiston-respublikasi-prezidenti-shavkat-mirziyeevning-oliy-25-01-2020>.
2. Xabibullayevna, Y. D. (2022). Oʻzbekistonda xotin-qizlarning ijtimoiy-siyosiy faolligini oshirishda amalga oshirilayotgan islohatlarning muhim ahamiyati'. Oila, xotin-qizlar va ijtimoiy hayot» jurnali.
3. «Uzluksiz maʼnaviy tarbiya Kontseptsiyasi». -T.: 2019.-B. 12.
4. Bakiyeva M.K. Oʻquvchi qizlarda ijtimoiy faol shaxs sifatlarini shakllantirishda oilaning taʼsiri // «Oʻzbekistonda ilm-fan va taʼlim» mavzusidagi Respublika ilmiy konferentsiya materiallari. Qoʻqon, 2020.
5. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). Oʻquvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni oʻqitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
6. Khaydarov S, A. (2023). Using technologies in teaching social sciences. GALAXY INTERNATIONAL INTERDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL (GIIRJ), (pp. 305-309). 11(9).
7. Хайдаров, С. (2023). Педагогик фаолиятда оʻqituvchi оʻzida kompetentlik sifatlarini shakllantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67.

8. Ҳайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 3(1/2), 92-96.

9. Khaydarov, S. A. (2021). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. *International scientific and practical conference. CUTTING EDGE-SCIENCE*. In *Conference Proceedings* (pp. 41-43).